

El telègraf elèctric de Salvà i Campillo, reconegut com a fita històrica mundial

Aquest fet el situa al costat de Benjamin Franklin, pel parallamps, i Alessandro Volta, per la pila elèctrica

Placa de Salva i Campillo al carrer Petritxol | Wikicommons

El metge barceloní Salvà i Campillo (1751-1828) era un il·lustrat que estava al corrent dels avenços científics i tècnics del seu temps. En l'exercici de la medicina va contribuir a estudiar els resultats de la vacunació contra la verola, que li van valer un premi de la Société Royale de Médecine, de París. També va ser professor de l'Acadèmia Medico-pràctica de Barcelona (avui Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya), que ell va contribuir a crear.

Per relacionar l'aparició d'epidèmies amb el temps, Salvà i Campillo va recollir dades meteorològiques diàries durant més de quaranta anys des de casa seva, al carrer de Petritxol -on hi ha una placa que el recorda. Les seves dades van ser publicades al *Diari de Barcelona*, des de la fundació del diari el 1792, fins que la malaltia li ho va permetre.

Salvà, també va fer propostes precursors i innovadores en altres camps. Va participar en demostracions de globus aerostàtics i va dissenyar un submarí; va acompanyar Pierre Méchain en la determinació de la longitud del meridià de Dunkerke-París-Barcelona, que més tard va ser utilitzat per a la definició del metre com a unitat de longitud. I amb Francesc Santponç van inventar una màquina per al tractament de cànem i lli.

A la RACAB es conserven les notes sobre els fils de coure que calia comprar per a fabricar el prototip; notes que han estat crucials per al reconeixement de la fita històrica

El nom de Salvà es va associar també al de la incipient telegrafia, perquè va aprofitar el seu coneixement de l'electricitat per a utilitzar-lo en les comunicacions. El 16 de desembre de 1795, Salvà va presentar a la RACAB (aleshores Reial Acadèmia de Ciències Naturals i Arts, fundada el 1764 i de la qual n'era acadèmic numerari) la memòria *La electricidad aplicada a la telegrafia*. El 14 de maig de 1800 va presentar: *Memoria sobre el Galvanismo y su aplicación a la telegrafia*.

El 1804 va presentar un prototip de telègraf fet amb una pila de Volta (recentment inventada) en lloc d'una ampolla de Leyden, per "emmagatzemar" l'electricitat, connectada a vint-i-dos parells de fils, cada un emprat per a transmetre una lletra o un caràcter. A la RACAB es conserven les notes sobre els fils de coure que calia comprar per a fabricar el prototip; notes que han estat crucials per al reconeixement de la fita històrica (*milestone*).

Atès que Salvà es va avançar tres dècades a la utilització de l'electricitat en telecomunicacions per Samuel Morse -qui va fer la primera demostració pública del seu telègraf el 1833- l'equip espanyol de l'IEEE (*Institute of Electrical and Electronics Engineers*) va proposar el telègraf elèctric de Salvà i Campillo com a fita, que va estar reconeguda oficialment el cap de setmana passat (17-18 de novembre) a la trobada de l'IEEE a Vancouver. Amb aquest reconeixement, el nom de Salvà serà cronològicament rere el d'altres inventors com Benjamin Franklin, pel parallamps, i Alessandro Volta, per la pila elèctrica.

El milestone de Salvà va ser celebrat divendres 23 de novembre, en el marc de les activitats commemoratives dels cinquanta anys de la secció espanyola de l'IEEE

Salvà ha estat reconegut també com a precursor de la telegrafia sense fils, ja que va anar més enllà. Va proposar que els cables del telègraf elèctric es podrien reduir amb un codi de caràcters; i que es podria protegir el cable per comunicar Alacant i Mallorca; i que la possibilitat d'aprofitar la càrrega iònica de l'aigua de mar, podia concebre una telegrafia sense fils.

El de l'IEEE no és el primer reconeixement internacional de Salvà i Campillo: el Museu Alemany d'Obres Mestres en Ciència i Tecnologia de Munic el considera el constructor i inventor del primer cable de telecomunicació. L'Associació Catalana d'Enginyers de Telecomunicació atorga el Premi Salvà i Campillo, que reconeix els professionals del sector.

Ara, Salvà és reconegut per l'IEEE. A més de la placa del carrer Petritxol, que va ser un homenatge dels veïns, Barcelona té un petit carrer a Poble Sec, que va des del Paral·lel fins al carrer de Miramar. El *milestone* de Salvà va ser celebrat divendres 23 de novembre, en el marc de les activitats commemoratives dels cinquanta anys de la secció espanyola de l'IEEE. En els propers mesos a la pròpia RACAB es col·locarà una placa lliurada especialment per l'IEEE.

